

Fig. 2. Fjäll från undersidan av ett av de bakre abdominalsegmenten hos ♀ till *Brephos parthenias* L.
Lin. först. 50 ggr. Teckn. av förf.

Fjärilfynd. — Härmed en del fynd av mer eller mindre sällsynta fjärilar, ävensom nya lokaler för en del vanligare arter, varigenom nordgränsen i vårt land höjes för flera av dem. Då ej annan upplysning lämnas, äro fynden gjorda av undertecknad.

Av *Cerura bicuspis* BKH. togs 1919 en larv på björk vid Jakobsberg, Södermanland. Av *Pheosia tremula* CL. togs en larv i Boden i aug. 1918; samtidigt togos där även larver till *Notodonta dromedarius* L., på *Betula nana*. *Not. trepida* ESP. och *Lemonia dumi* L. fann jag som larver vid Drottningholm 1917, förpuppade sig $^{30}/7$, resp. $^{21}/7$; *dumi* är även tagen på Runmarö, av HOFFSTEIN, $^{4}/10$ 1895. En annan av HOFFSTEIN 1894 på Runmarö tagen fjäril är *Drepana curvatula* BKH.

Acronycta leporina L. och *megacephala* F. voro i Boden 1918 ej ovanliga i larvstadiet. Av *A. alni* L. tog jag en larv på ros vid Drottningholm 1917; förpuppning $^{16}/8$. — *Agrotis polygona* F. togs 1894 på Runmarö av HOFFSTEIN. *A. subrosea* STPH. har jag funnit som larv på Vakö myr i sydligaste Småland, vid Enskede strax söder om Stockholm och på Ingarö i Stockholms skärgård. Larven äter helst *Vaccinium uliginosum*, men även *myrtillus*, *Ledum*, *Salix* och *Calluna*. *A. stigmatica* HB. har fil. kand. MALAISE tagit på Resarö, Stockholms skärgård. *A. dahlia* HB. och *depuncta* L. voro tämligen allmänna i första hälften av augusti 1917 vid Drottningholm; där togs även $^{18}/8$ en ♀ av *A. griseascens*

TR. Denna sista art är av d:r KEMNER tagen vid Experimentalfältet och av HOFFSTEIN på Runmarö. Vid Ljugarn på Gottland voro i augusti 1919 larverna till *A. cursoria* HUFN. rätt vanliga i sanden vid stranden. En ♀ av denna art togs i slutet av aug. 1918 i Mellby, södra Halland, ny för detta landskap. *A. ypsilon* ROTT. tog jag ^{28/9} 1917 vid Experimentalfältet. — *Mamestra advena* F. och *thalassina* ROTT. togos i larvstadiet i början av augusti 1918 i Ragunda, Jämtland, hittills nordligaste lokal för dessa fjärilar. — *Dianthoecia casia* BKH. fann jag som larv i *Silene maritima*-frukter i Varberg, juni 1917, ny för Halland. I samma frukter på samma lokal voro *D. capsophila*-larverna mycket vanliga, vid Drottningholm tog jag dem 1919 i *Lychnis viscaria*-frukter och samma år vid Ljugarn i frukterna av *Silene viscosa*. — *Miana latruncula f. aethiops* HAW., jämte övergångar, var i mitten av juni 1917 vanlig vid Lund i Skåne, där jag strax norr om staden en kväll tog ett 20-tal på lockbete. Minst lika vanlig var där *M. fasciuncula* HAW. jämte *f. cana* STGR., för första gången i Sverige tagen av BENANDER vid Benestad i sydöstra Skåne 1916 (Entom. tidskr. 1917, 102). Av *M. captiuncula* TR. togs ett kopulerande par vid Drottningholm ^{28/7} 1917. Ur de för denna lilla fjäril påfallande stora äggen (18 stycken lades) kläcktes första larven ^{10/8}, kulturen misslyckades. *Hadena abjecta* HB. *f. fribolus* BSD. togs 1919 av apotekare HAMNER vid Vändelsö, Södermanland. *H. lithoxylea* F. tog jag i flera exemplar vid Ljugarn 1919, ej förut antecknad från Gottland. — *Brachionycha nubeculosa* ESP. är av HOFFSTEIN tagen på Runmarö, april 1897. — *Dichonia aprilina* L. Många puppor togos vid Jakobsberg i augusti 1919. De kratsades fram vid basen av stora, fritt stående ekar, där de lågo på ringa djup, tätt intill stammen, särskilt i rotförgreningarna. Vid Drottningholm tog jag i september 1918 några exemplar av fjäriln på lockbete. — *Helotropha leucostigma* HB. var i slutet av juli 1917 vanlig i puppstadiet vid Experimentalfältet, där många puppor togos i det fuktiga avfallet bland strandvassen i Laduviken. De fjärilar som kläcktes tillhörde såväl huvudformen som *f. fibrosa* HB., ett exemplar tillhörde *f. albipuncta* TUTT. — *Hydroecia nictitans* BKH. togs i ett exemplar vid Boden, augusti 1918 och *micacea* ESP. i ett exemplar vid Ånge järnvägsstation i Medelpad, nordligaste svenska lokaler för dessa fjärilar. — *Gortyna ochracea* HB., förut känd från Skåne, är av A. JANSSON tagen vid stora Rör, Öland. — Bland en mängd *Nonagria typhae*-puppor, som av R. MALAISE hösten 1919 togos vid Nacka, Södermanland, fanns även en puppa tillhörande *N. cannae* OCHS., vilken lämnade ett synnerligen vackert ex. av fjärilen. Denna är enligt »Nordens fjärilar» förut endast funnen i Skåne; i Göteborgs museum finnes dock ett exemplar märkt »Sthlm». — *Senta maritima* TAUSCH. tog jag vid Rydboholm, Uppland, i juli 1919, ny för Sverige. —

Tapinostola elymi TR., förut känd från Skåne, tog jag i 2 ex. i slutet av juli 1918 vid Mellbystrand, Halland. — *Luceria virens* L. är av apotekare Hamner tagen så nordligt som vid Stäket å Värmdö. — *Leucania obsoleta* HB. var vid Drottningholm i aug. 1917 vanlig i larvstadiet. Larven lever av *Phragmites*-bladen, ej i strået, som uppges i »Nordens fjärilar», men sitter väl om dagen nedkrupen i en bladslida eller i ett avbrutet strå. I på marken liggande eller på rot stående, avhuggna strån övervintrar den fullvuxna larven, för att på samma ställe förpupa sig, då våren kommer. — *Anomogyna latabilis* ZETT. tog jag i några ex. i slutet av juli 1918 på norra sidan av Torne träsk, nära Jebrenjokks utflöde, nordligaste svenska lokal. — Av *Tenioampa populeti* TR. och *stabilis* VIEW. togos flera larver vid Jakobsberg 1919. Av *T. pulverulenta* ESP. kunde man på samma lokal plocka in larver i 100-tal. — Av *Calymnica trapezina* L. fick jag ur en larv från Jakobsberg den sällsynta f. *badiofasciata* TEICH. — *Dyschorista suspecta* HB. tog jag $18/8$ 1918 så nordligt som vid Ragunda. — *Xanthia fulvago* L. med f. *flavescens* ESP. togos i några exemplar i Boden, slutet av augusti 1918. — I fruktsamlingarna till en stor ask och på marken under trädet bland nedfallna frukter insamlades 1918 vid Drottningholm flera hundra larver till *Orthosia circellaris* HUFN. Utom huvudformen kläcktes härutur flera ex. tillhörande f. *ferruginea* ESP. f. *fusconervosa* PETERSEN och f. *marilenta* HBN. Bland almfrukterna levde här även ett fåtal larver till *Orrhodia vau-punctatum* ESP. och *vaccinii* L., många larver till *Scopelosoma satellitia* L. och flera arter småfjärillarlarver. — Vid Hökö i norra Skåne, Vakö i södra Småland och Mellbystrand i södra Halland tog jag i juni 1918 på *Vacc. uliginosum* och en gång på *Myrica gale* larver till *Xylina lamda* F. — *Cucullia lucifuga* HB. tog jag i flera exemplar vid Drottningholm 1918. — *Anarta bohemanni* STGR. togs i början av aug. 1918 i några ex. på fjället Snuoratjokko norr om Torne träsk. På samma lokal tog R. MALAISE 1917 *A. richardsoni* CURT., 1918 togs där även ett ex. *A. lapponica* THNBG. — Av *Abrostola asclepiadis* SCHIFF., som enligt »Nordens Fjärilar» endast är funnen på Gottland av BOHEMAN, tog jag 1919 flera larver på Torsburgen (Gottland). Efter hemkomsten från Gottland i mitten av augusti lyckades jag efter flera dagars och natters målmedvetet sökande till slut upptäcka en larv även vid Jakobsberg. Larven lever som bekant på *Cynanchum vincetoxicum* och liknar mycket vid första påseendet med sin brokiga dräkt en *Cucullia*-larv, men för ett huvudsakligast nattligt levnadssätt. Larvbeskrivningen i »Nordens fjärilar» kan utökas med, att de svarta punkterna eller fläckarna kunna fullständigt saknas (sällsynt), vara mindre än, lika stora som eller större än prickvärtorna; den gula sidolinjen är ej alltid tydlig. Enligt ett exemplar i Göteborgs museum är arten förut känd från Stockholmstrakten. Löjtnant C. SALMONSON

har även sommaren 1919 funnit *asclepiadis*-larver, nämligen i trakten av Möja i Stockholms skärgård. Arten torde med framgång kunna sökas flerstädes vid vår östra kust, där larvens näringsväxt förekommer. *A. tripartita* HUFN. var augusti 1918 vanlig som larv i Ragunda. — *Plusia microgamma* HB. har jag funnit på några ovanligt sydliga lokaler, nämligen Enskede, där jag i april 1918 tog flera larver på *Ledum palustre* och i Tumba, Södermanland, början av september samma år. — Av *Euclidia* m. CL. tog jag i augusti 1918 några larver i Boden, förut nordligast känd från Ångermanland. — *Standfussia emortualis* SCHIFF. fann jag i några exemplar vid Jakobsberg 1919.

Cymatophora or F. tog jag som larv såväl i Boden som Ragunda 1918, en puppa kläcktes ej förrän efter två övervintringar. Vid Jakobsberg tog jag sista sommaren ett exemplar tillhörande f. *fuscostigmata* STRD, ving- och njurfläckarna gråsvarta.

Thalera putata L. togs i några exemplar i Boden 1918. — *Acidalia deversaria* HS, en ♀ ex pupa Stockholm 1916. — *Ephyra pendularia* CL. var ej ovanlig i Abiskotrakten 1918. — Av *Lobophora halterata* HUFN. finnes i Experimentalfältets samlingar exemplar från Ångermanland (TRAVENFELDT) och Norrbotten (LAMP; f. *zonata* THNBG.) — *Eucosmia undulata* L. tog jag som larv i Ragunda, förut nordligast känd från Medelpad. — *Scotosia rhannata* SCHIFF. är av HOFFSTEIN ^{21/7} 1896 tagen på Runmarö och av löjtnant SALMONSON vid Rosersberg 1919. — *Larentia munitata* HB. fångade jag i några exemplar i Ljungby, Småland, början av juli 1917. I Torne träsk-trakten var fjärilen 1918 rätt vanlig i juli—augusti. *L. pupillata* THNBG. fann löjtnant Salmonson i några exemplar vid Rosersberg 1919. — *L. minorata* TR. förekom i början av augusti 1918 på en fuktig äng i björkskogen på norra sidan av Torne träsk och flög där tillsammans med *adæquata* BKH. och *albulata* SCHIFF., de två senare, i synnerhet den sista, betydligt vanligare. *L. polata* DUP. togs i rätt många exemplar i slutet av juli 1918 på fjällen norr om Torne träsk. De voro mycket svåra att fånga, flögo fort, uppehöll sig gärna på fullständigt steril mark och då de slogo sig ned på marken eller på stenarna, voro de så gott som omöjliga att upptäcka. *L. bysata* AUR. var mycket sällsynt på samma lokaler som föregående. Den allra vanligaste fjärilen i Torne träsk-trakten var 1918 *L. caesiata* SCHIFF. — I Experimentalfältets samling finnes ett exemplar av *L. unangulata* Hw., taget i Medelpad (TRAVENFELDT). *L. silaccata* HB. tog HOFFSTEIN ^{15/7} 1893 på Runmarö. *L. oblitterata* HUFN. tog jag i larvstadiet i Ragunda 1918, nordligaste lokal för denna art. — *Tephroclystia indigata* Hb. var ej ovanlig som larv i Boden 1918. *T. venosata* F. förekom som larv i Varberg 1917 tämligen allmänt i *Silene maritima*-frukterna. Av *T. assimilata* GUEN. tog jag 1912 vid Viggbyholm, Uppland, en hel samling larver på vildväxande svart vinbärbuske. *T. sobrinata*

Hb. har jag från Boden. — *Cabera pusaria* L. och *exanthemata* Sc. har jag likaledes från Boden, den senare nordligast känd från Över-Luleå i Norrbotten enligt exemplar i Experimentalfältets samling (Lpa ³⁰/₆ 85). — *Gonodontis bidentata* Cl. tog jag som larv i Ragunda. — Enligt I. TRAGÅRDH i »Skogsinsekternas skadegörelse under år 1916» (ur Meddel. fr. Stat:s skogsförs.-anst. H. 15, 1918) äro larver till *Hibernia defoliaria* Cl. funna i Ovensjö i Gästrikland; arten ej förut observerad så nordligt. — *Boarmia roboraria* SCHIFF. fick jag i några exemplar vid Rydboholm, 1919.

Av *Arctia festiva* BKH. togs en larv vid Vassijaure, Torne Lappmark, i juli 1918. — *Zygæna scabiosa* SCHEVEN och *meliloti* ESP. äro funna så nordligt som i södra Dalarna av K. H. FORSSLUND.

Frithiof Nordström.

Fjärilnotiser från Halland. — På Sydhallands ljungbevuxta sandmarker, i början av juni härligt guldkimrande av då blommande inblandad hårginst (*Genista pilosa* L.), en torr risig ärtväxt, något mindre än jungen och mestadels tryckt efter marken, har undertecknad under de senaste fyra åren haft tillfälle att göra några besök (i Halmstadstrakten). Där finnes ännu liksom på Osbecks tid (slutet av 1700-talet) den av honom då anträffade, på ginsten (och har-riset = *Sarothamnus scoparius* WIMM.) levande mätaren *Pseudoterpna pruinata* HUFN., om vilken ingen tyckes ha meddelat någon iakttagelse i Sverige efter Osbeck. Åtminstone de två senaste åren har den förekommit rikligt; allmänt sågs i nämnda trakt i juli och början av augusti på jungtopparna dess korta och tjocka, gröna, fint rödkantade larver med det tvåspetsade huvudet sitta döende, ruvande över ur dem utkrupna parasitsteklars vita kokongsamling. Från mitten av juni förpuppa sig de oskadade larverna, och efter ca 18 dagar framkomma fjärilarna. Som nykläckta äro de blåa men bli genom färgens snara urblekning först gröna och slutligen grågula. De flyga både på dagen och i aftonskymningen.

Tillsammans med *Pseudoterpna* flyger i slutet av juli och början av augusti men, efter som det vill synas, endast på dagen den förut icke från Halland omtalade större mätaren *Selidosema ericetaria* VILL., vars larv också lever, om än icke utslutande, av ginsten. Vid nedslaget kryper fjärilen gärna in under jungen, där dess jordgråa färg gör den osynlig mot marken.

Från början av juni och juli ut ser man *Ortholita plumbaria* FABR., också en ginstätare. Den är synbarligen långlivad som imago, ty i juli finnas endast nötta exemplar, habituellt ganska olika de färska och erinrande om *Phasianæ petrararia* Hb.

På dylik jungmark anträffades 8 aug. 1919 ett nött exemplar och i mitten av juli 1920 flera friska av ytterligare en ginst-